

Suvestinė redakcija nuo 2016-12-10

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2009, Nr. 7-252, i. k. 1092330ISAK0003D-13

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL NEALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ IR GIROS APIBŪDINIMO, GAMYBOS IR
PREKINIO PATEIKIMO TECHNINIO REGLAMENTO PATVIRTINIMO**

2009 m. sausio 12 d. Nr. 3D-13

Vilnius

Siekdamas reglamentuoti nealkoholinių gėrimų ir giros apibūdinimą, gamybos procesus ir nustatyti prekinio pateikimo reikalavimus:

1. T v i r t i n u Nealkoholinių gėrimų ir giros apibūdinimo, gamybos ir prekinio pateikimo techninį reglamentą (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad:

2.1. iki šio įsakymo įsigaliojimo pagaminti nealkoholiniai gėrimai ir gira, neatitinkantys Nealkoholinių gėrimų ir giros apibūdinimo, gamybos ir prekinio pateikimo techniniu reglamentu (toliau – reglamentas) apibūdinamų gėrimų kategorijų, gali būti realizuojami, iki pasibaigs jų atsargos;

2.2. nealkoholinių gėrimų ir giros etiketės, neatitinkančios reglamente nustatytų reikalavimų, gali būti naudojamos ne ilgiau kaip 6 mėnesius po šio įsakymo įsigaliojimo;

2.3. šis įsakymas įsigalioja nuo 2009 m. kovo 2 d.

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

KAZYS STARKEVIČIUS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro 2009 m. sausio 12 d.
įsakymu Nr. 3D-13

NEALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ IR GIROS APIBŪDINIMO, GAMYBOS IR PREKINIO PATEIKIMO TECHNINIS REGLAMENTAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nealkoholinių gėrimų ir giros apibūdinimo, gamybos ir prekinio pateikimo techninis reglamentas (toliau – reglamentas) parengtas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimą Nr. 617 „Dėl keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. [45-1446](#); 2004, Nr. 63-2264), perkeliančią 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 98/34/EB, nustatančią informacijos apie standartus ir techninius reglamentus pateikimo tvarką (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 20 tomas, p. 337), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. lapkričio 20 d. Tarybos direktyva 2006/96/EB (OL 2006 L 363, p. 81).

2. Šis reglamentas netaikomas natūraliam mineraliniam, šaltinio, fasuotam geriamajam vandeniui, sultims ir nektarams, gėrimams su pieno produktais, nealkoholiniam alui. Reglamentas nustato nealkoholinių gėrimų ir giros (toliau – gėrimai) apibrėžtis, gėrimų gamyboje naudojamų žaliavų bei medžiagų saugos ir kokybės reikalavimus, bendruosius technologinius reikalavimus, gatavos produkcijos saugos ir kokybės rodiklius ir prekinio pateikimo bendruosius reikalavimus. Reglamento nuostatos privalomos visoms Lietuvos Respublikos įmonėms, užsiimančioms gėrimų gamyba, įvežimu, importu bei pardavimu (toliau – įmonė), tačiau, taikant abipusio pripažinimo principą, gėrimai, įvežti iš Europos Bendrijos valstybės narės ar iš Europos ekonominės erdvės valstybės, ar Turkijos, gali būti be apribojimų teikiami į Lietuvos Respublikos rinką, jeigu jie pagaminti Europos Bendrijos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje, ar Turkijoje teisėtai būdais ar juos leidžiama parduoti toje valstybėje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-181](#), 2011-03-08, Žin., 2011, Nr. 30-1409 (2011-03-10), i. k. 1112330ISAK003D-181

II. BENDROSIOS SAŲOKOS IR GĖRIMŲ KLASIFIKACIJA

3. Šiame reglamente gėrimai klasifikuojami į grupes, pogrupius ir kategorijas:

1	2	3	4
Eil. Nr.	Grupė	Pogrupis	Kategorija
1.	Nealkoholinis gėrimas	Gaivusis gėrimas	Aromatizuotas gaivusis gėrimas Gaivusis gėrimas su sultimis Gaivusis giros gėrimas Giros skonio gaivusis gėrimas Gaivusis sulčių gėrimas
2.		Koncentruotas sulčių gėrimas	Koncentruotas sulčių gėrimas
3.			Stalo vanduo
4.		Gira	Gira

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-765](#), 2011-10-19, Žin., 2011, Nr. 127-6033 (2011-10-22), i. k. 1112330ISAK003D-765

Nr. [3D-773](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-22, i. k. 2014-14535

4. **Nealkoholinis gėrimas** – negazuotas ar gazuotas gėrimas, gaminamas iš geriamojo, šaltinio ar natūralaus mineralinio vandens, pridedant ar nepridedant įvairių maisto ar kvapiųjų medžiagų, maisto priedų, kurio alkoholio koncentracija neviršija 0,5 tūrio proc.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-773](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-22, i. k. 2014-14535

5. **Gaivusis gėrimas** – saldintas nealkoholinis gėrimas. Gaivieji gėrimai klasifikuojami į šias kategorijas:

5.1. **Aromatizuotas gaivusis gėrimas** – gaivusis gėrimas, į kurį įdėta kvapiųjų medžiagų ir (ar) jų preparatų, prieskoninių žaliavų ekstraktų ir kitų kvapiųjų maisto produktų.

5.2. **Gaivusis gėrimas su sultimis** – gaivusis gėrimas, kurio sudėtyje yra ne mažiau kaip 5 tūrio proc. vaisių, daržovių sulčių, jų tyrės arba jų mišinių.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-765](#), 2011-10-19, Žin., 2011, Nr. 127-6033 (2011-10-22), i. k. 1112330ISAK003D-765

5.3. *Neteko galios nuo 2014-10-23*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-773](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-22, i. k. 2014-14535

5.4. **Gaivusis giros gėrimas** – gaivusis gėrimas, gaminamas iš giros misos koncentrato ir (ar) kitos grūdinės žaliavos, pridedant vandens, cukraus, maisto priedų, kvapiųjų medžiagų ir kt.

5.5. **Giros skonio gaivusis gėrimas** – gaivusis gėrimas, gaminamas įdedant giros skonio kvapiųjų medžiagų, kurio sudėtyje nėra giros koncentrato ir kitų grūdinių žaliavų.

5.6. **Gaivusis sulčių gėrimas** – gaivusis gėrimas, kurio sudėtyje vaisių, daržovių sulčių, jų tyrės arba jų mišinių yra ne mažiau kaip 12 proc.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-765](#), 2011-10-19, Žin., 2011, Nr. 127-6033 (2011-10-22), i. k. 1112330ISAK003D-765

5¹. **Koncentruotas sulčių gėrimas** – gaiviajam sulčių gėrimui pasigaminti skirtas gaminys, gaminamas iš koncentruotų vaisių, daržovių sulčių, jų tyrės arba jų mišinių, cukraus, gliukozės ar invertuotojo cukraus sirupo, pridedant arba nepridedant įvairių maisto ar kvapiųjų medžiagų, maisto priedų. Koncentruotame sulčių gėrime koncentruotų sulčių turi būti ne mažiau kaip 30 proc.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-773](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-22, i. k. 2014-14535

6. **Stalo vanduo** – nealkoholinis gėrimas, gaminamas į geriamąjį vandenį pridedant natūralaus mineralinio vandens arba šaltinio vandens, arba mineralinių medžiagų. Gėrimas gali būti aromatizuotas kvapiosiomis medžiagomis ir (ar) vitaminizuotas.

6.1. **Aromatizuotas stalo vanduo** – stalo vanduo, geriamasis vanduo, natūralus mineralinis vanduo arba šaltinio vanduo, į kuriuos pridėta kvapiųjų medžiagų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-181](#), 2011-03-08, Žin., 2011, Nr. 30-1409 (2011-03-10), i. k. 1112330ISAK003D-181

7. **Gira** – gėrimas, gaminamas rauginant giros misą mikroorganizmų kultūrų raugu, po rauginimo pridedant arba nepridedant cukrinių ir kitų maisto žaliavų bei maisto priedų, kurio alkoholio koncentracija neviršija 1,2 tūrio proc.

8. **Giros misa** – iš duonos džiūvėsių ir (ar) kitų grūdinių produktų ekstrakto arba iš

giros misos koncentrato, arba iš vaisių ir (ar) daržovių gaunamas ekstrakcinių medžiagų tirpalas, į kurį pridedama cukraus arba cukraus sirupų. Į vaisių ar daržovių koncentratą, iš kurio gaminamas ekstrakcinių medžiagų tirpalas, gali būti įdėta natūralių kvapiųjų medžiagų pagrindų arba kvapiųjų medžiagų preparatų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-181](#), 2011-03-08, Žin., 2011, Nr. 30-1409 (2011-03-10), i. k. 1112330ISAK003D-181

Nr. [3D-765](#), 2011-10-19, Žin., 2011, Nr. 127-6033 (2011-10-22), i. k. 1112330ISAK003D-765

9. **Gazuotas gėrimas** – gėrimas, dirbtinai prisotintas anglies dioksido. Pagal jo kiekį gazuoti gėrimai yra skirstomi į:

- 9.1. stipriai gazuotus;
- 9.2. gazuotus;
- 9.3. silpnai gazuotus.

III. GAMYBOS ŽALIAVOS IR MEDŽIAGOS

10. Gėrimų gamybai naudojamos žaliavos ir medžiagos turi atitikti teisės aktų ir kitų norminių dokumentų reikalavimus. Žaliavos ir medžiagos turi turėti atitikties deklaracijas arba kitus kokybės dokumentus, kuriuose nurodomi jų kokybės ir saugos rodikliai.

11. Gėrimų gamyboje naudojamos žaliavos ir medžiagos:

- 11.1. natūralus mineralinis vanduo;
- 11.2. šaltinio vanduo;
- 11.3. geriamasis vanduo;
- 11.4. vaisių sultys;
- 11.5. daržovių sultys;
- 11.6. koncentruotos vaisių sultys;
- 11.7. cukrus, gliukozės ir invertuotojo cukraus sirupai bei tirpalai;
- 11.8. giros misos koncentratas;
- 11.9. duonos džiovėsiai;
- 11.10. grūdų salyklos ir jo produktai;
- 11.11. augalinių žaliavų ekstraktai;
- 11.12. gėrimų koncentratai;
- 11.13. anglies dioksidas;
- 11.14. mielės arba mielių ir pieno rūgšties bakterijų grynujų kultūrų raugas;
- 11.15. kvapiosios medžiagos;
- 11.16. vitaminai;
- 11.17. mineralinės medžiagos;
- 11.18. maisto priedai;
- 11.19. kitos nealkoholinių gėrimų gamyboje leidžiamos naudoti žaliavos ir medžiagos.

12. Naudojamų žaliavų ir medžiagų užteršimas cheminiais teršalais neturi viršyti 2006 m. gruodžio 19 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1881/2006, nustatančio didžiausias leidžiamas tam tikrų teršalų maisto produktuose koncentracijas (OL 2006 L 364, p. 5), su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 2014 m. birželio 24 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 696/2014 (OL 2014 L 184, p. 1), ir Lietuvos higienos normos HN 54:2008 „Maisto produktai. Didžiausios leidžiamos teršalų ir pesticidų likučių koncentracijos“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. rugsėjo 15 d. įsakymu Nr. V-884 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 54:2008 „Maisto produktai. Didžiausios leidžiamos teršalų ir pesticidų likučių koncentracijos“ patvirtinimo“, nustatytų leidžiamų lygių.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-773](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-22, i. k. 2014-14535

13. Natūralus mineralinis vanduo ir šaltinio vanduo turi atitikti Lietuvos higienos normos HN 28:2003 „Natūralaus mineralinio vandens ir šaltinio vandens naudojimo ir

pateikimo į rinką reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. V-758 (Žin., 2004, Nr. [7-154](#)), reikalavimus.

14. Geriamasis vanduo, šaltinio vandens toksiniai (cheminiai) rodikliai turi atitikti Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V- 455 (Žin., 2003, Nr. [79-3606](#)), reikalavimus. Gaiviųjų gėrimų gamybai rekomenduojama naudoti minkštintą vandenį, iš kurio pašalinta dalis magnio ir kalcio jonų.

15. Cukraus, gliukozės ir invertuotojo cukraus sirupų bei tirpalų kokybė turi atitikti Cukraus, skirto žmonėms vartoti, gliukozės ir invertuotojo cukraus sirupų bei tirpalų sudėties ir tyrimo metodų techninio reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. 3D-325 (Žin., 2007, Nr. [79-3201](#)), reikalavimus.

16. Vaisių sultys, koncentruotos vaisių sultys turi atitikti Vaisių sulčių ir panašių produktų techninio reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. vasario 29 d. įsakymu Nr. 61 (Žin., 2000, Nr. [20-518](#); 2010, Nr. 55-2722), reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-181](#), 2011-03-08, Žin., 2011, Nr. 30-1409 (2011-03-10), i. k. 1112330ISAK003D-181

17. Gėrimų gamyboje leidžiama vartoti tik 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1333/2008 dėl maisto priedų (OL 2008 L 354, p. 16) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. birželio 20 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 685/2014 (OL 2014 L 182 p. 23), nurodytus maisto priedus. Jų koncentracija gėrimuose neturi viršyti nustatytų didžiausių leistinų vartoti kiekių. Giros gamyboje galima vartoti karamelių spalvos dažiklius (E 150 a-d), pieno rūgštį E 270, askorbo rūgštį E 300, natrio askorbatą E 301, citrinų rūgštį E 330, akacijų sakus E 414, natrio benzoatą E 211 (ne daugiau kaip 150 mg/l), kalio sorbatą E 202 (ne daugiau kaip 300 mg/l). Jei natrio benzoatas E 211 ir kalio sorbatas E 202 vartojami kartu, tada natrio benzoato E 211 galima vartoti ne daugiau kaip 150 mg/l, kalio sorbato E 202 – ne daugiau kaip 250 mg/l.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-181](#), 2011-03-08, Žin., 2011, Nr. 30-1409 (2011-03-10), i. k. 1112330ISAK003D-181

Nr. [3D-773](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-22, i. k. 2014-14535

Nr. [3D-733](#), 2016-12-08, paskelbta TAR 2016-12-09, i. k. 2016-28521

18. *Neteko galios nuo 2011-05-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-181](#), 2011-03-08, Žin. 2011, Nr. 30-1409 (2011-03-10), i. k. 1112330ISAK003D-181

19. Maisto priedų specifinio grynumo kriterijai turi atitikti 2012 m. kovo 9 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 231/2012, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1333/2008 II ir III prieduose išvardytų maisto priedų specifikacijos (OL 2012 L 83, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (ES) Nr.685/2014 (OL 2014 L 182, p. 23), reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-773](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-22, i. k. 2014-14535

20. Kvapiosios medžiagos turi atitikti 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1334/2008 dėl kvapiųjų medžiagų ir aromatinių savybių turinčių tam tikrų maisto ingredientų naudojimo maisto produktuose ir ant jų ir iš dalies keičiančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 1601/91, reglamentus (EB) Nr. 2232/96 ir (EB) Nr. 110/2008 bei Direktyvą 2000/13/EB (OL 2008 L 354, p. 34) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. kovo 13 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 246/2014 (OL 2014 L 74, p. 58), reikalavimus

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-773](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-22, i. k. 2014-14535

21. Vitaminų ir mineralų, kuriais leidžiama praturtinti nealkoholinius gėrimus, pavadinimai, jų grynumo kriterijai, naudojimo gamyboje sąlygos ir vartojimo apribojimai turi atitikti 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1925/2006 dėl maisto produktų papildymo vitaminais ir mineralais bei tam tikromis kitomis medžiagomis (OL 2006 L 404 p. 26) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. vasario 7 d. Europos Komisijos reglamentu (ES) Nr. 119/2014 (OL 2014 L 39, p. 44), reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-773](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-22, i. k. 2014-14535

22. Anglies dioksidas, kuris naudojamas gėrimams gazuoti, turi atitikti šio reglamento priede nurodytus saugos ir kokybės reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-181](#), 2011-03-08, Žin., 2011, Nr. 30-1409 (2011-03-10), i. k. 1112330ISAK003D-181

23. Nealkoholinių gėrimų ir (ar) jų pusgaminių tam tikroms kokybės savybėms pasiekti bei technologijos operacijoms atlikti galima naudoti tik Sveikatos apsaugos ministerijos įgaliotos institucijos leistas pagalbines medžiagas.

IV. BENDRIEJI TECHNOLOGINIAI REIKALAVIMAI

24. Gėrimai ir jų gamybai naudojamos žaliavos ir medžiagos turi būti tvarkomi pagal 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (OL 2004 m. specialusis leidimas, 13 skyrius, 34 tomas, p. 319) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 219/2009 (OL 2009 L 87 p. 109), ir Lietuvos higienos normos HN 15:2005 „Maisto higiena“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-675 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 15:2005 „Maisto higiena“ patvirtinimo“, nuostatas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-773](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-22, i. k. 2014-14535

25. Gamybos ir kiti tvarkymo procesai turi būti atliekami taip, kad būtų užtikrinta produkto sauga, o pagamintas gėrimas atitiktų šio reglamento ir kitų Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų bei kitų norminių dokumentų nuostatas.

26. Kiekviena įmonė privalo turėti gėrimų gamybos ir tvarkymo (technologijos) instrukciją (toliau – technologijos instrukcija), patvirtintą įmonės vadovo ar jo įgalioto asmens. Technologijos instrukcija rengiama, tvirtinama ir registruojama pagal Maisto produktų gamybos technologijos instrukcijų rengimo, tvirtinimo ir registravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ir miškų ūkio ministerijos 1997 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. 285 (Žin., 1997, Nr. [43-1063](#)).

27. Pagal patvirtintas technologijos instrukcijas įmonės atsakingi asmenys žurnaluose ir (ar) kituose nustatytos formos dokumentuose daro įrašus apie žaliavų ir medžiagų priėmimą bei išdavimą, gamybos ir tvarkymo procesų eigą: nurodomi procesų parametrai; žaliavų, medžiagų, pusgaminių bei pagamintų gėrimų kiekiai; kiti reikiami duomenys.

28. Gaminant nealkoholinius gėrimus yra taikomos šios technologijos operacijos:

28.1. žaliavų ir medžiagų priėmimas ir laikymas;

28.2. geriamojo vandens technologinis paruošimas:

28.2.1. filtravimas,

28.2.2. nugeležinimas (jeigu reikia),

28.2.3. minkštinimas (jeigu reikia),

28.2.4. kenksmingumo šalinimas (jeigu reikia),

28.2.5. kiti būdai;

28.3. cukraus sirupų paruošimas:

- 28.3.1. cukraus tirpinimas vandenyje,
- 28.3.2. cukraus tirpalo pasterizavimas arba virimas,
- 28.3.3. cukraus sirupo filtracija,
- 28.3.4. cukraus sirupų laikymas;
- 28.4. mišinio darymas ir jo taisymas;
- 28.5. mišinio skaidrinimas ir (ar) filtravimas (jeigu reikia);
- 28.6. mišinio pasterizavimas (jeigu reikia);
- 28.7. pusgaminio arba vandens prisotinimas anglies dioksidu (gaminant gazuotus gėrimus);
- 28.8. pilstymas ir ženklinimas;
- 28.9. gėrimų saugojimas ir transportavimas.
29. Gaminant girą, įskaitant giros gėrimą, yra taikomos šios technologijos operacijos:
 - 29.1. žaliavų ir medžiagų priėmimas ir laikymas;
 - 29.2. geriamojo vandens technologinis paruošimas pagal 28.2 punkto reikalavimus;
 - 29.3. giros misos paruošimas:
 - 29.3.1. giros misos koncentrato skiedimas arba duonos džiovėsių ir (ar) kitų grūdinių produktų ištraukos gaminimas;
 - 29.3.2. giros misos pasterizavimas arba virimas;
 - 29.4. mielių ir pieno rūgšties bakterijų grynujų kultūrų arba kepimo mielių raugo paruošimas (girai);
 - 29.5. misos rauginimas (girai);
 - 29.6. mielių atskyrimas (girai);
 - 29.7. giros mišinio sudarymas (fermentuota giros misa turi sudaryti ne mažiau kaip 70 proc. bendro mišinio kiekio);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-181](#), 2011-03-08, Žin., 2011, Nr. 30-1409 (2011-03-10), i. k. 1112330ISAK003D-181

- 29.8. giros pasterizavimas (jeigu reikia);
- 29.9. pusgaminio prisotinimas anglies dioksidu (gazuotiems gėrimams);
- 29.10. išpilstymas ir ženklinimas;
- 29.11. gėrimų laikymas ir transportavimas.
30. Gėrimų gamyboje taikomos technologijos operacijos parenkamos kiekvienoje įmonėje, įvertinus žaliavų kokybę, gėrimo sudėtį ir gamybos ypatumus, todėl leistinos ir kitos technologijos instrukcijoje numatytos technologijos operacijos.
31. Skaidrinimui galima naudoti tik mechaniškai ar adsorbcijos būdu veikiančias medžiagas, kurias panaudojus galima pašalinti, arba jų liekana nesukelia pavojaus vartotojų sveikatai ir nepakeičia gėrimo juslinių savybių.
32. Gėrimų laikymo stabilumui pagerinti gali būti taikomi šie fizikiniai ir cheminiai būdai: pasterizavimas, sterilusis filtravimas, aseptinis išpilstymas, aktyviojo rūgštingumo (pH) reguliavimas bei konservuojamųjų ir kitų stabilizuojamųjų priedų pridėjimas. Šie procesai, jų deriniai ir taikomos medžiagos bei įranga parenkami kiekvienoje įmonėje pagal produkcijos asortimentą ir gamybos specifiką.
33. Gėrimai, kurių kokybę patvirtinama teisės aktų nustatyta tvarka išduotu kokybės pažymėjimu, perduodami pilstyti.
34. Gėrimai pilstomi į vienkartinę arba apyvartinę tarą. Buteliai turi būti sandariai užkemšami. Tara ir kamščiai turi būti pagaminti iš 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1935/2004 dėl žaliavų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, ir panaikinančio direktyvas 80/590/EEB ir 89/109/EEB (OL 2004 L 338, p. 4) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 596/2009 (OL 2009 L 188, p. 14), ir Lietuvos higienos normos HN 16:2011 „Medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, specialieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. V-417 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 16:2011 „Medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su

maistu, specialieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“, reikalavimus atitinkančių medžiagų. Tara ir kamščiai, pagaminti Lietuvoje arba importuoti ne iš Europos Sąjungos valstybių, išskyrus Islandijos Respublikos, Lichtenšteino Kunigaikštystės, Norvegijos Karalystės ir Šveicarijos Konfederacijos, turi turėti ne maisto prekės higieninį pažymėjimą, išduotą pagal Ne maisto prekės higieninio pažymėjimo išdavimo medžiagoms ir gaminiams, skirtiems liestis su maistu, taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. V-558 „Dėl ne maisto prekės higieninio pažymėjimo išdavimo medžiagoms ir gaminiams, skirtiems liestis su maistu, taisyklių patvirtinimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-773](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-22, i. k. 2014-14535

35. Nealkoholiniai gėrimai gabenami ir sandėliuojami apsaugoti nuo tiesioginių saulės spindulių ar kitų šilumos šaltinių ir šalčio. Nepasterizuota gira laikoma, transportuojama ir sandėliuojama esant temperatūrai nuo +2 °C iki +12 °C.

36. Sandėlio patalpos turi būti vėdinamos, jų oro santykinis drėgnumas turi neviršyti 85 proc.

V. KOKYBĖS IR SAUGOS RODIKLIAI

37. Kiekvieno pavadinimo gėrimui turi būti parengta receptūra, kurią tvirtina įmonės vadovas. Gėrimų receptūroje aprašoma:

37.1. organoleptiniai, fizikiniai ir cheminiai gėrimo rodikliai;

37.2. žaliavų kiekis;

37.3. gėrimo tinkamumo vartoti terminas.

38. Gėrimų organoleptiniai rodikliai:

Rodiklio pavadinimas	Charakteristika ir norma
Išvaizda: skaidrieji gėrimai drumstieji gėrimai	Skaidrus skystis be nuosėdų ir kitų priemaišų. Vientisas, be pašalinių priemaišų neskaidrus skystis. Leidžiamos natūralios kilmės nežymios nuosėdos.
Skonis, aromatas	Grynas, be organoleptinių defektų, būdingas nurodytoms žaliavoms.
Spalva	Būdinga gėrimui, nurodyta receptūroje.

39. Gėrimų fizikiniai ir cheminiai rodikliai:

Rodiklio pavadinimas	Norma
Anglies dioksido kiekis, masės procentais: stipriai gazuoti gazuoti silpnai gazuoti	Daugiau kaip 0,50, bet ne daugiau kaip 0,80 Daugiau kaip 0,30, bet ne daugiau kaip 0,50 Ne daugiau kaip 0,30
Alkoholio koncentracija, tūrio procentais: gaivieji gėrimai gira	Ne didesnė kaip 0,5 Ne didesnė kaip 1,2
Tirpių sausųjų medžiagų kiekis, masės procentais: gaivieji gėrimai gira	Pagal receptūras Daugiau kaip 3,0
Gaiviųjų gėrimų titruojamasis rūgštingumas, perskaičiuotas į citrinų rūgštį, g/l Giros titruojamasis rūgštingumas, ml 1 M NaOH tirpalo 100 ml giros	Pagal receptūras Nuo 1,5 iki 6,0

PASTABA. Anglies dioksido kiekis nustatomas tik į butelius ir metalinius indelius išpilstytame gėrime.

40. Leidžiami maksimalūs gėrimų fizikinių ir cheminių rodiklių nuokrypiai:

40.1. tirpių sausųjų medžiagų – $\pm 0,5$ masės proc.;

40.2. titruojamojo rūgštingumo – $\pm 0,2$ g citrinų rūgšties litrai gėrimo arba $\pm 0,3$ ml 1 M NaOH tirpalo 100 ml giros.

41. Gėrimų rodikliams nustatyti taikomi oficialiai Lietuvoje įteisinti analizės metodai. Gali būti taikomi ir kiti analizės metodai, bet tik tuo atveju, jei gauti rezultatai, įvertinus metodų leidžiamas tikslumo, pakartojamumo ir atkuriamumo vertes, atitinka nurodytus Lietuvos standartuose. Kilus ginčui rezultatai tikrinami akredituotose laboratorijose oficialiai įteisintais analizės metodais.

42. Gėrimų mikrobiologinė sauga turi atitikti 2005 m. lapkričio 15 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 2073/2005 dėl maisto produktų mikrobiologinių kriterijų (OL 2005 L 338, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. kovo 7 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 217/2014 (OL 2014 L 69, p. 93), Lietuvos higienos normą HN 26:2006 „Maisto produktų mikrobiologiniai kriterijai“, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-168 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 26:2006 „Maisto produktų mikrobiologiniai kriterijai“ patvirtinimo

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-181](#), 2011-03-08, Žin., 2011, Nr. 30-1409 (2011-03-10), i. k. 1112330ISAK003D-181

Nr. [3D-773](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-22, i. k. 2014-14535

43. Be 42 punkte nurodytų reikalavimų:

43.1. stalo vanduo turi atitikti Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V- 455 (Žin., 2003, Nr. [79-3606](#)), 2 lentelėje nustatytus mikrobiologinius rodiklius;

43.2. gaivieji gėrimai ir nepasterizuota gira turi atitikti šiuos kriterijus:

	Maisto pavadinimas	Mikroorganizmai	Mėginių ėmimo planas		Taršos ribos*		Tyrimo pamatinis metodas**
			n	c	m	M	
1	Gaivieji gėrimai	Bendras mikroorganizmų skaičius	5	0	$<1,0 \times 10^2$ ksv/ml		LST EN ISO 4833
2		Koliforminių bakterijų skaičius	5	2	$<1,0$ ksv/ml	$1,0 \times 10^1$ ksv/ml	LST ISO 4832
3		Žarninių lazdelių (<i>Escherichia coli</i>) skaičius	5	0	$<1,0$ ksv/ml		LST EN ISO 16649-2
4	Nepasterizuota gira	Koliforminių bakterijų skaičius	5	0	$<1,0 \times 10^1$ ksv/ml		LST ISO 4832

Paaškinimai: * – 1, 3, 4 punktuose $m=M$;

** -- naudojama naujausia standarto versija;

ksv – kolonijas sudarantys vienetai;

n – mėginį sudarančių vienetų skaičius;

c – mėginio vienetų, kurių vertės gali būti tarp m ir M, skaičius

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-181](#), 2011-03-08, Žin., 2011, Nr. 30-1409 (2011-03-10), i. k. 1112330ISAK003D-181

44. Nepasterizuotos giros tinkamumo vartoti terminas turi neviršyti 10 parų nuo išpilstymo į prekinę tarą dienos.

45. Didžiausias leistinas alavo kiekis gėrimuose, išpilstytuose į metalines dėžutes, turi neviršyti 2006 m. gruodžio 19 d. Komisijos reglamente (EB) Nr.1881/2006, nustatančiame didžiausias leistinas tam tikrų teršalų maisto produktuose koncentracijas (OL 2006 L 364, p 5), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. birželio 24 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 696/2014 (OL 2014 L 184, p. 1), nustatyto kiekio

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-773](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-22, i. k. 2014-14535

VI. PREKINIS PATEIKIMAS

46. Gėrimus galima laikyti pardavimui ir parduoti vartotojui, jeigu jie atitinka šio reglamento nuostatas, kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų bei kitų norminių dokumentų ir receptūros reikalavimus.

47. Teikiamas žmonėms vartoti gėrimas turi būti apibrėžtas ir klasifikuotas, kaip nustatyta šio reglamento II skyriuje.

48. Gėrimai ženklinami pagal Lietuvos higienos normos HN 119:2002 „Maisto produktų ženkinimas“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 677 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 119:2002 „Maisto produktų ženkinimas“ tvirtinimo“ (nuo 2014 m. gruodžio 13 d. – pagal 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas Nr. 608/2004 (OL 2011 L 304, p. 18) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. lapkričio 22 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 78/2014 (OL 2014 L27, p.7), šio reglamento 16 punkte nurodyto teisės akto 22.1, 22.2, 22.3, 22.8, ir 22.9 papunkčių, kitų Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių gėrimų ženkinimą, reikalavimus

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-181](#), 2011-03-08, Žin., 2011, Nr. 30-1409 (2011-03-10), i. k. 1112330ISAK003D-181

Nr. [3D-773](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-22, i. k. 2014-14535

49. Gėrimo pavadinimas turi atitikti šio reglamento II skyriuje nurodytą kategoriją:

49.1. Ženklinant 5.1 ir 6.1 punktuose nurodytus gėrimus, žodis „aromatizuotas“ gali būti pakeistas konkrečiu kvapiosios medžiagos pavadinimu kartu su žodžiu „skonio“, pvz., „aviečių skonio“.

49.2. Ženklinant 7 punkte nurodytą gėrimą, prie gėrimo kategorijos „gira“ galima nurodyti naudotas žaliavas, pvz., salyklo gira, vaisių gira, mėlynių gira.

49.3. Ženklinant 5.2 ir 5.6 punktuose nurodytus gėrimus, galima nurodyti konkrečias naudotas sultis, pvz., gaivusis gėrimas su obuolių sultimis, gaivusis morkų sulčių gėrimas

Papildyta punktu:

Nr. [3D-765](#), 2011-10-19, Žin., 2011, Nr. 127-6033 (2011-10-22), i. k. 1112330ISAK003D-765

49.4. Ženklinant 5¹ punkte nurodytą gėrimą turi būti nurodomas koncentruoto sulčių gėrimo praskiedimo vandeniu proc., norint gauti reglamento 5.6 papunktyje apibrėžtą gaivųjį sulčių gėrimą, taip pat jo gamybai naudotų koncentruotų sulčių praskiedimo vandeniu proc.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-773](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-22, i. k. 2014-14535

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-181](#), 2011-03-08, Žin., 2011, Nr. 30-1409 (2011-03-10), i. k. 1112330ISAK003D-181

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

50. Gėrimų gamintojai, importuotojai, įvežėjai ir pardavėjai turi užtikrinti, kad jų gaminamo, importuojamo, įvežamo ir parduodamo gėrimo prekinis pateikimas atitiktų šio reglamento reikalavimus, išskyrus išlygas, nurodytas šio reglamento 2 punkte.

51. Kiekviena Lietuvos Respublikoje pagaminta ir realizuojama gėrimų partija turi turėti atitikties deklaraciją, įformintą pagal Lietuvos standartą LST EN ISO/IEC 17050-1:2005 „Atitikties įvertinimas. Tiekėjo atitikties deklaracija. 1 dalis. Bendrieji reikalavimai“.

52. Tiekėjas tvarko atitikties deklaraciją remdamasis patvirtinamaisiais dokumentais, kaip nurodyta Lietuvos standarte LST EN ISO/IEC 17050-2:2005 „Atitikties įvertinimas. Tiekėjo atitikties deklaracija. 2 dalis. Patvirtinamieji dokumentai“.

53. Gėrimų vežėjai kiekvienai įvežtai ir realizuojamai siuntai turi turėti užsienio valstybės ūkio subjektų, iš kurių gėrimas buvo įsigytas, išduotus atitiktį patvirtinančius dokumentus. Importuotojai privalo turėti kiekvienos gėrimo siuntos originalų gėrimų saugą ir kokybę patvirtinantį dokumentą lietuvių (arba anglų, vokiečių, rusų) kalba. Importuojamų gėrimų kontrolė vykdoma vadovaujantis Importuojamo negyvūninio maisto valstybinės maisto kontrolės tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. rugsėjo 24 d. įsakymu Nr. B1-478 (Žin., 2008, Nr. [113-4324](#)), nuostatomis.

54. Asmenys, nesilaikantys šio reglamento reikalavimų, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Nealkoholinių gėrimų ir giros apibūdinimo,
gamybos ir prekinio pateikimo techninio
reglamento
Priedas
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2014 m. spalio 21 d. įsakymo Nr. 3D- 773
redakcija)

ANGLIES DIOKSIDO KOKYBĖS IR SAUGOS RODIKLIAI

Atsižvelgiant į tarptautinių organizacijų – Europos dujų asociacijos (The European Industrial Gases Association), Suspaustų dujų asociacijos (Compressed Gases Association) ir Tarptautinės gėrimų technologijų sąjungos (The International Society of Beverage Technologists) – nustatytus reikalavimus, maisto ir gėrimų pramonėje naudojamas anglies dioksidas turi atitikti šiuos kokybės ir saugos rodiklius:

1	2	3	4
Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Norma	
		Cisternose	Balionuose
1.	CO ₂ tūrio proc., ne mažiau kaip	99,95	99,9
2.	Vandens garų tūrio dalis, ppm (µg/kg), ne didesnė kaip, arba vandens garų prisotinimo temperatūra (rasos taškas), °C, ne aukštesnė kaip	20 minus 55	50 minus 48
3.	Anglies monoksido tūrio dalis: ppm (µl/l), ne didesnė kaip ml/l, ne didesnė kaip	10 0,01	10 0,01
4.	Azoto oksidų NO ir NO ₂ (kiekvieno) tūrio dalis, µl/l (ppm), ne didesnė kaip	2,5	2,5
5.	Amoniakų tūrio dalis: µl/l (ppm), ne didesnė kaip ml/l, ne didesnė kaip	2,5 0,0025	2,5 0,0025
6.	Visų lakių angliavandenilių, nustatomų kaip metanas, tūrio dalis: µl/l (ppm), ne didesnė kaip ml/l, ne didesnė kaip iš jų visų lakių angliavandenilių, išskyrus metaną, tūrio dalis, µl/l (ppm), ne didesnė kaip	50 0,05 20	50 0,05 20
7.	Aromatinių angliavandenilių (perskaičiuotų į benzeną) tūrio dalis: µl/l (ppm), ne didesnė kaip ml/l, ne didesnė kaip	0,02 0,00002	0,02 0,00002
8.	Acetaldehido tūrio dalis, µl/l (ppm), ne didesnė kaip	0,2	0,2
9.	Bendros sieros (kaip S) tūrio dalis: µl/l (ppm), ne didesnė kaip ml/l, ne didesnė kaip	0,1 0,0001	0,1 0,0001
10.	Deguonies tūrio dalis: µl/l (ppm), ne didesnė kaip ml/l, ne didesnė kaip	30 0,03	30 0,03

11.	Nelakios liekanos masės dalis, mg/kg (ppm), ne didesnė kaip	10	10
12.	Nelakios organinės liekanos (alyvos) kiekis, mg/dm ³ , masės dalis mg/kg (ppm), ne didesnė kaip	0,01 5	0,01 5
13.	Kvapas	Be pašalinio kvapo	Be pašalinio kvapo
14.	Vandens tirpalo skonis, kvapas ir išvaizda	Rūgštoko skonio, be pašalinio kvapo, be spalvos ir drumstumo	Rūgštoko skonio, be pašalinio kvapo, be spalvos ir drumstumo
15.	Rūgštingumas	*	*
16.	Redukuojančios medžiagos, vandenilio fosfidas ir sulfidas, µl/l (ppm)	**	**
17.	Metanolio tūrio dalis: µl/l (ppm), ne daugiau kaip ml/l, ne daugiau kaip	10 0,001	10 0,001
18.	Sieros vandenilio tūrio dalis, µl/l (ppm), ne didesnė kaip	0,1	0,1
19.	* Įleidus 915 ml dujų burbuliukų į 50 ml šviežai užvirinto vandens, jo rūgštingumas (pagal metiloranžą) neturi būti didesnis kaip 50 ml šviežiai virinto vandens, į kurį įpilta 1 ml (0,01 N) vandenilio chloride rūgšties. ** Įleidus 915 ml dujų burbuliukų į 25 ml amoniakinio sidabro nitrato tirpalo, į kurį įpilta 3 ml amonio, tirpalas neturi susidrumsti arba patamsėti.		

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-773](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-22, i. k. 2014-14535

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-181](#), 2011-03-08, Žin., 2011, Nr. 30-1409 (2011-03-10), i. k. 1112330ISAK003D-181

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 12 d. įsakymo Nr. 3D-13 "Dėl Nealkoholinių gėrimų ir giros apibūdinimo, gamybos ir prekinio pateikimo techninio reglamento patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-765](#), 2011-10-19, Žin., 2011, Nr. 127-6033 (2011-10-22), i. k. 1112330ISAK003D-765

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 12 d. įsakymo Nr. 3D-13 "Dėl Nealkoholinių gėrimų ir giros apibūdinimo, gamybos ir prekinio pateikimo techninio reglamento patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-773](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-22, i. k. 2014-14535

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 12 d. įsakymo Nr. 3D-13 „Dėl Nealkoholinių gėrimų ir giros apibūdinimo, gamybos ir prekinio pateikimo techninio reglamento patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-733](#), 2016-12-08, paskelbta TAR 2016-12-09, i. k. 2016-28521

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 12 d. įsakymo Nr. 3D-13 „Dėl Nealkoholinių gėrimų ir giros apibūdinimo, gamybos ir prekinio pateikimo techninio reglamento patvirtinimo“ pakeitimo